

ภูมิอากาศจังหวัดแพร่

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือของประเทศไทย ตั้งอยู่ทางตอนบนฝั่งแม่น้ำยม รูปร่างค่อนข้างยาวรี พื้นที่ของจังหวัดมีประมาณ 5,847,462 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,654,375 ไร่ ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 555 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดพะเยา ลำปาง และน่าน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดอุตรดิตถ์และสุโขทัย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดน่านและอุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดลำปาง

ลักษณะภูมิประเทศ

มีภูเขาล้อมรอบทั้ง 4 ทิศ พื้นที่ภายในวงรอบเป็นพื้นที่ราบซึ่งลาดเอียงไปทางใต้ลงแม่น้ำยม ลักษณะคล้ายอ่างหรือท้องกระทะ พื้นที่ราบส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพในทางการเกษตรกรรม ภูเขาที่ล้อมรอบตัวจังหวัดแพร่ทั้ง 4 ทิศนี้มีลักษณะคล้ายภูเขาติดต่อกันเป็นพืด มีความสูงพอสมควรตามแนวตะเข็บติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากสภาพของเมืองมีภูเขาล้อมรอบและเป็นป่าคล้ายจังหวัดน่านและเชียงราย ลักษณะภูมิอากาศต่าง ๆ จึงคล้ายคลึงจังหวัดน่านมาก

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูของจังหวัดแพร่ออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะหนาวเย็นและแห้งแล้ง ในตอนเช้าจะมีหมอกหนาปกคลุมทั่วไป โดยจะมีหมอกหนาเกิดขึ้นได้ประมาณ 17 – 20 วัน ส่วนในตอนเที่ยงถึงค่ำจะมีฟ้าหลัวแห้งแล้งปกคลุมเกือบตลอดเดือน ในบางปีอากาศจะหนาวเย็นช้ากว่ากำหนดได้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนอากาศจะร้อนจัดที่สุด ในระหว่างฤดูร้อนจะมีฟ้าหลัวปกคลุมเกือบทั้งวัน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในรอบปี ตลอดทั้งปีฝนอยู่ในเกณฑ์น้อย

อุณหภูมิ

จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคเหนือ ซึ่งมีภูเขาติดต่อกันเป็นพืดล้อมรอบบริเวณจังหวัดไว้ทั้ง 4 ทิศ และมีบางส่วนปกคลุมด้วยป่าไม้ อากาศจึงค่อนข้างร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปีโดยประมาณ 26.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.0 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.4 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่อากาศร้อนที่สุดในรอบปี เคยตรวจอุณหภูมิ

สูงสุดได้ 43.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2526 ในช่วงฤดูฝนอุณหภูมิจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และไม่ร้อนมาก ส่วนฤดูหนาวอากาศหนาวเย็น เดือนมกราคมเป็นเดือนที่หนาวที่สุด เคยตรวจ อุณหภูมิต่ำสุดได้ 4.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2517

ฝน

จังหวัดแพร่มีฝนตกอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย บริเวณอำเภอวังชิ้น มีปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งปี ประมาณ 1,400 มิลลิเมตร ซึ่งมากกว่าบริเวณใกล้เคียง ส่วนบริเวณอำเภอเมือง อำเภอสอง อำเภอ ลอง อำเภอร้องกวาง อำเภอสูงเม่น และอำเภอเด่นชัย มีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 1,000 – 1,200 มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอำเภอม่วงสามสิบมีปริมาณฝนน้อยกว่าบริเวณอื่นคือประมาณ 800 มิลลิเมตร โดยบริเวณอำเภอเมือง ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,173.4 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันฝนตก 124 วัน โดยจะมีฝนตกชุกในเดือนสิงหาคมมีปริมาณฝนเฉลี่ย 238.7 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันฝนตก 22 วัน ปริมาณฝนสูงสุดใน 24 ชั่วโมง เคยตรวจได้ 181.7 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2529

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านเข้ามาในจังหวัดแพร่ส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชันมีกำลังอ่อน ซึ่งก่อตัว จากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิก แต่ส่วนมากจะเกิดจากทะเลจีนใต้ เคลื่อนตัวทางทิศตะวันตก ผ่านประเทศเวียดนามเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ถ้ามีกำลังแรงก็จะผ่านเข้ามาใน ภาคเหนือ ช่วงเวลาที่พายุเคลื่อนผ่านเข้ามาในจังหวัดนี้เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือน ตุลาคม

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านเข้าสู่จังหวัด แพร่จำนวน 19 ลูก โดยเข้ามาในเดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2554) เดือนสิงหาคม 5 ลูก (2508(2), 2513, 2533, 2562) เดือนกันยายน 9 ลูก (2507, 2508(2), 2512, 2513, 2520, 2521, 2523(2)) เดือนตุลาคม 4 ลูก (2515, 2525, 2528, 2550)

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาแพร่

สภาวะของอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้มาจากผลการตรวจของสถานีตรวจอากาศ แพร่ ซึ่งทำการตรวจธาตุประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยัง กรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลในคาบ 30 ปี ทำการตรวจธาตุประกอบอุตุนิยมวิทยา วันละ 6 เวลา คือเวลา 01.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00 และ 19.00 น.

สถานีตรวจอากาศแพร่ตั้งอยู่ที่ ต.นาจักร อ.เมือง จ.แพร่ ใกล้ท่าอากาศยานแพร่ หรือที่ ละติจูด 18 องศา 10 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา 10 ลิปดาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 162 เมตร

หมายเหตุ

- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2563
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2565

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มกราคม 2566